

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 8 kor.
 Félévre . . . 4 kor.
 Negyedévre . . . 2 kor.
 Egyes szám ára 10 fillér
 Megjelenik minden
 vasárnap.
 Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
 Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény in-
 tézendő.

A kiadóhivatal
 munkakörét **Kéthelyi L.**
 és **Társai** könyvnyomdája
 vállalván magára, az előfi-
 zetéseket, nyiltéri és hirdete-
 tési díjak és a lap székül-
 désére vonatkozó felszólá-
 lások ide intézendők.

A magyarság.

Nézem az „aranykalásztól ékes rónaságot” és eszembe jut egy nagy-hírű egyetemi professzor és nemzetgazdász mondása: Az a munka, a mit a magyarság pár heti aratási idő alatt végez, páratlan a földkerekségen. A világ egyetlen népe sem fejt ki ekkora munkaerőt.

A ténynek és valóságnak ez az előismerése a nemzet munkaképességét, a magyar faj munkaerejét oly magasan minősíti, hogy a logikus következtetés e minősítésből csakis gazdag, jólétben élő nemzet létezését állapíthatja meg.

Es mégis — „nem boldog a magyar!” A jólét és gazdagság nem bántja e nemzetet, melynek munkaereje oly páratlanul egyedül álló; sőt a nemzet ennek dacára nyög a terhek súlya alatt és nyomasztó állapotok nyüge alatt számban és erőben fogy a nemzet, melynek fiai a távol-óceánon túl keresnek új hazát és annak erejét gyarapítják meg munkájukkal.

Balsorsa ez a magyarnak! Elett képes faj, vitéz, szorgalmas, hibái mellett erényekben gazdag és mégsem foglalja el azt a helyet a nemzetek sorában, a melyet kvalitásánál fogva elfoglalnia kellene. Nem bűnhődte volna még meg a multat? A pártos szaka-

dások és egyenetlenkedések átka nincs még expialva a századok harczi által, melyekben özönnel omlott magyar vér menté meg Európa nyugatát a pusztulástól?!

Régi e panasz és e feljajdulás, mert nem új a magyar balsorsa és szenvedés: legendás korszakok hőseinek és vértanúinak emlékezte tanúságtétel felőle.

Am a mult négy évtized a béke korszaka volt. Ez az idő alkalmas lehetett volna a nemzeti erők összpontosítására és fejlesztésére. A béke éveiben a harcok sebei gyorsan befornak és új erők hatványozottan sarjadzának.

Ennek az elmúlt négy évtizednek a meddőségét kell fájdalmasan megállapítanunk. *Nemzeti élete e negyven év alatt nem volt a magyarnak.* Ez a hihetetlennek látszó szomorú valóság a megfejtője a nemzet elmaradásának, lassu, alig számottevő elcsúszásának. Mert lássunk csak más példákat. A kicsiny Románia függetlenségének elnyerése óta kinőtt az elmaradás országából s modern országgá lett, nagy Németország világhatalommá nőtt négy évtized alatt és Magyarország? még saját honját is keresni kell sokszor a magyarnak a hazájában.

Tanuljuk meg végre, hogy nemzeti politika nélkül nincs nemzeti élet

és nincs jövője a nemzeteknek. A magyarság hazája csak magyar politika mellett virulhat föl és a nemzet ereje és munkája csak a nemzeti céloktól nyer életet és tevékenységet.

Erre tanítanak a szemünk előtt élő példák. Erre az utra vezesse az új korszak kormánya is a nemzetet és ha az elmúlt évtizedek mulasztásai pótolva lesznek, munkájának és szorgalmának megfelelő sorsa lesz a magyarnak is: boldog nép szabad hazában.

Kronika a hétről.

A király két új főrendet nevezett ki a függetlenségi képviselők sorából. Chernel Gyula és Meczner Béla az új főrendek, kiknek kinevezéséről a hivatalos lapban a következő királyi kézirat jelent meg:

A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. törvény cikk 5. §-a alapján, magyar minisztertanácsom előterjesztésére Chernel Gyula és Meczner Béla országgyűlési képviselőket élethossziglan a főrendiház tagjaivá kinevezem. Kelt, Bad Ischlben, 1908. évi július 4-én. Ferencz József s. k. Wekerle Sándor s. k.

Az új főrendek közül Chernel Gyulának, a kinek vármegyénk közéletében jelentős szerepe van, a következőkben közöljük életrajzi adatait: Chernel Gyula Nagyatád (Somogy) országgyűlési képviselője ősi nemesi családból származik. — Családja IV. Béla királytól 1252. évben kapta királyi adományként a Somogy megyében fekvő chernelházi birtokot, mely birtok a mai napig is szakadatlanul a család tulajdonát képezi. Született 1843. évben Nagykanizsán,

TÁRCZA.

A zöldselyem lobogórol.

Írta: Németh Ignác.

— Tisztöli a tekintős Szalay Károly ügyvéd ur a körösztapámat, azt üzeni, hogy lögyön szüves ma este hat órakor a Gundy-vendéglőbe lemönni. egy kis érteközle.re.

1868. december 6-án délelött ezzel az üzenettel állított be hozzám az Ódor Náci, aki t. i. bérmlásról keresztfiam.

Miről akar Szalay értekezni, azt Ódor Náci nem tudta megmondani; nem is firtattam. Szalay kétségkívül érdekes dolgot tartogat.

Rendben van fiam, mond meg a Szalay Károly tekintetes urnak, tisztelem, ott leszek.

Pontban hat órakor a meghívottak egytől-egyig együtt voltak.

Szalay Károly, Barány Gusztáv, Tódor Pál, Kovácsics Öszinte, Szebényi Lajos, Vargha Márton — es en.

Összesen heten.

Het fiskális.

Az örökké szatirikus Szebényi rögtön meg is jegyezte:

— A hát czinkotai búsmagyar!

— Het fiskális! — tóditotta Vargha

Marci, — ebből aligha baj nem lesz! . . .

Hát bizony lesz is.

Mert ez az értekezlet söpörte el egy csapásra az akkori kormánypártot Somogyban, amidőn egyhangulag elfogadta Szalay Károly indítványát, hogy:

„a legközelebbi 1869-ki általános választásoknál minden kerületben negyvennyolczas (akkor balpárti) képviselőjelölteket fogunk felállítani».

Nyomban szervezkedtünk munkához fogtunk s megbiztuk Fodor Pált, hogy a mozgalomról írjon proklamációt a néphez.

Ez a proklamáció december 11-én, közvetlen az 1868-iki országgyűlés beresztése utáni napon, tízezer példányban meg is jelent.

Le rhatatlan hatása volt.

A nép, az igazi nép ostromolt benünket példányokért s valósággal falta betüit.

A „konviktus”, az akkori megyei tisztviselők közöskonyhaja, gunyosan mosolygott a: „proletárok” mozgolódása felett.

Vörös Gyurka, a konviktus konyha-és pinczemestere, különben vármegyei számvevő, (akinek ezen tereni nagy munkaerejéről Kapotsy Laczi igen sok humoros

dolgot tudna elmondani) és hírneves nyomoratléta pedig egy szuszra megsemmisítette egyik vacsorán összes reményeinket, — nagy derűtséget keltő ama kijelentésével, hogy:

— Szöröstül — bőröstül megeszi az egész balpártot egy früstükre. . . .

A szellemes ötletet nagy hahotával honoráltuk.

Csak az öreg Csépán alispán, aki az estén kivételesen éppen jelen volt a vacsoránál — jegyezte meg:

— Gyuri öcsém vigyázzon, hogy meg ne ártson . . . .

Aztán fogta a Deákköpenyét és „jőczakát” kívánva távozott.

*

Egy hó mulva kemény harcban állottunk.

Két ellenséges és elkeseredett küzdelemrekész táborban.

Az egyik a veszendő hatalom megtartásáért küzd, minden eszközzel; a másik a függetlenség és szabadágért lelkesedik csupán, élő hitével annak, hogy az valóra válik . . . .

Amott az egész vagyonos osztály, hivatalnokok, papok, bérlők, uradalmi tisztek, csendőr, pandur, katonaság, czifratollu

Zalamegyében. 1880. év óta Somogy megyében, Ötvös községben lakik, nagybirtokos a megyei életben tevékeny részt vett. 1884. év óta tagja a megyei közigazgatási bizottságnak, a megyei lötenyészési bizottságnak több éven át volt elnöke, a megyei gazdasági egyesületnek alelnöke volt, jelenleg az alkotmányvédő megyei bizottság pénztárnoka és 1892. év óta egy megszakítással (1896—1901-ben az erőszakos Bánffy-választáskor) most negyedikben képviseli a nagyatádi kerületet.

A magyar politikai élet nyári szünete a héten már megkezdődött. Pénteken a főrendiház még egy ülést tartott s letárgyalta a kuriai bíraskodásról, a végrehajtási novelláról és a birtokrendezésről szóló javaslatokat. A végrehajtási törvény reformjára vonatkozó javaslatot a főrendiház a kormány javaslatára módosította, a menyében helyreállította a javaslatnak azon eredeti rendelkezését, mely szerint a köztisztviselők nyugdíja vagy kegydíja is lefoglalható egyharmadrész erejéig, de legalább 1200 korona érir tetlen hagyásával. E módosítást azután a képviselőház is elfogadta, mert a javaslat elfogadásakor abban a tévedésben volt, hogy csupán az özegegy nyugdíjról és kegydíjról van szó. E három javaslat tehát rövid időn belül szentesítést nyer és törvényerőre emelkedik.

A közig. bizottság ülése.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága e hó 8-án tartotta havi rendes ülését, Kapotsfy Jenő főispán elnöklése alatt.

Az ülés megnyitása után, először is Széchényi Aladár gr. bizottsági tag szólt föl és a felsőbbi birtok párczellázás ügyében intézett kérdést a főispánhoz s kérte, hogy a földmivelésügyi miniszterhez felirat intéztessék s felhivassék figyelme a minduntalan előforduló visszaélésekre. A főispán részletesen, az egész ügyre vonatkozólag kiterjeszkedve ismertette a tényállást, kijelentve, hogy ő Hetes községben személyesen tárgyalt a vevőkkel és részéről azt a benyomást nyerte, hogy a párczellázó birtokos teljes jóhiszeműséggel járt el, egyébként a földmivelésügyi miniszteriumban gondoskodott arról, hogy a vevő kiscgazdák a miniszter tárczája terhére, amennyiben arra szükségök lesz, ingyenes jogvédelemben részesüljenek.

Kulin Sándor kir. ügyész és Soly-

szalagos kortések, — ingyen dinom-dánom az előlünk lefoglalt korcsmákban, — ingyen muzsika, pántlika a lányok hajába, telivér lovakra ültetett, kaczkias egyenruhába bujtatott banderisták, — hivatal-ígéret, feles föld, — ingyen legelő- és faizás . . . Katonaszabadítás és egy kis protekció a kir. ügyszség körüli kényesebb dolgokban. Szóval minden földi jó . . .

Végül egy pompás nehéz selyem zászló . . . A párt zászlója, Somssich Pál nevével, arany himzessel, arany rojtokkal, sok száz forint értékben . . . A zászlót a vármegye atlétatermetű nyomdásza, Jancsovits Gyula lengeti kezében, s gunyosan nevet a mi szegény szövetből készült zöld lobogónkra . . .

Néptünk állta keményen a sok csábítást; a muzsikát, a lakomákat stb. nem irigyelte, sőt gunyvevekkel jelölte meg „a birka-csánkosokat“, akik t. i. a potya lakomákban résztvettek; a menyecskék, lányok rá sem hederítettek a háromszínű tollal hivalkodó „stigliczekre“ s vettek a maguk pénzén zöld szoknyát, zöld szalagot s ezt fonták a hajukba . . . A derék füredi, meg toponári, szentbalázsi stb. lóratermett falusi legénység pedig a maga bőujjas patyolat-ingében,

másy Ágost kir. pénzügyigazgató hozzájárulása után, Széchényi Aladár gr. megköszönte a kapott felvilágosítást és köszönetet mondott a kiscgazdak érdekében tett intézkedésért.

Végül Plachner Sándor főjegyző indítványára elhatározott, hogy a félévi bizottsági jelentés kapcsán, felirat intéztessék a földmivelésügyi miniszterhez s a birtokpárczellázások ügyében előforduló szabálytalanságok megszüntetésére felhívják figyelmét és kérik, hogy a kellő óvintézkedéseket tegye meg s korlátozza a párczellázási ügyet.

A havi jelentésekből kiemeljük, hogy a vármegyei közutak állapota kifogástalan volt; egyenes adó az elmúlt hónapban 69566 korona fizettetett be.

A köz- és állategészségügy kedvező volt.

Ezek után a bizottsági elé tartozó ügyek tárgyalattak.

H I R E K.

Siófoki lóversenyek.

A sportkörök, a fürdővendégek és a környék élénk részvételével folyt le az „Urolvasok Szövetkezetének“ f. hó 4-én és 5-én tartott siófoki meetingje. Az érdeklődés oka jórészt az volt, hogy azok közül a lovak közül, amelyek Alagon szoktak a starthoz megjelenni, a legjobbak a siófoki versenyekre is nevezve voltak. A mezőnyök elég népesek voltak, a végküzdelmek érdekesek. A meeting hősei Krause Károly urlovas, aki öt nyertő lovagolt, Markovits István főhadnagy, akinek három lova négy versenyt nyert és Kállai József tranier, aki ezeket a győzelmeket kiállította.

A szombati verseny részletes eredménye a következő:

1. Füredi díj: (1500 K). Megnyerte Domoskó (lov. Sibrik). 2. Keszthelyi gátverseny (1200 K). Menyerte Remete (lov. Pálffy). 3. Somogy megyei akadályverseny (1200). Megnyerte Faras (lov. Czárán I). 4. Fonyódi gátverseny (1200 K). Megnyerte Pisano (lov. Krause). 5. Balatoni díj (1000 K). Megnyerte Pufferl (lov. Czárán I). 6. Boglári handicap (1200 K). Megnyerte Suny Day (lov. Krause).

A vasárnapi verseny részletes eredménye a következő:

1. Siófoki díj (1200 K). Első lett Liane (lov. Pálffy). 2. Óreglaki gátverseny (1500

K). Első lett Tamagno (lov. Krause). 3. Fehérmegyei akadályverseny (1200 K). Első lett Peia (lov. Krause). 4. Badacsonyi gátverseny (1200 K). Első lett Pisano (lov. Krause). 5. Földvári díj (1000 K). Ragusa (lov. Vidale). 6. Tihanyi handicap (1200 K). Első lett Salome (lov. Sibrik).

Eljegyzés. Dr. Nemes István városi tanácsos eljegyezte Nyeste Erzsébet állami elemi iskolai tanítónőt.

Kossuth és a Balaton-Szövetség. A Balatoni Szövetség Siófokon tartott folyó évi közgyűléséből táviratilag üdvözölte Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert. Kossuth Karlsbadból, a hol betegsége miatt tartózkodik, a következő távirattal köszönte meg a figyelmet: „A szövetség üdvözlétet köszönöm. A Balatonvidék számíthat legjobb indulatomra. Kossuth Ferencz.“

Eskütétel. A kaposvári református egyház ujonnan választott gondnoka Kulin Sándor dr. a presbyterium csütörtöki ülésén tette le az esküt. Az új gondnokot Csertán Márton református lelkész üdvözölte a hívek nevében, mire Kulin Sándor köszönő szavaiban megígérte, hogy az egyháza javára fel fogja használni minden tudását és tehetségét.

Kamarai kültagok választása. A pécsi kereskedelmi és iparkamara somogy megyei két kültagjának mandátuma a közeljövőben lejár. A kamarai kültagok választásának idejét legközelebb kiírják. Ezt megelőzőleg a kamarai választók névjegyzéke holnaptól kezdve 8 napon át közszemlére lesz kitéve a városházán.

Nincs többé dobszó. A honvédségnél eltörölték a dobot. — Bécsből jelentik ugyanis, hogy a királyi rendeletet bocsátott ki, melylyel egy a magyar, mint az osztrák honvédségnél elrendelte, hogy a dobosok helyett századonként 4 trombitást alkalmazzanak.

Lótenyészési szabályrendelet. A földmivelésügyi miniszter megengedte a hidegverü lótenyészésnek vármegyénkben való fejlesztését. Ennek folytán lótenyészési szabályrendeletre van a vármegyének szüksége. Ennek megvitatása végett gróf Széchényi Géza elnöklése alatt a lótenyészési bizottságnak értekezlete volt. Jelen voltak: Batyók Aladár, Bitto Jenő, lovag Fautz Alajos, Gaál Gyula, Gaál István, Hoyos Miksa gróf, Inkey Antal, Kacs Kovács Lajos, Kund Hubert, dr. Kovács Sebestyén Gyula előadó, Marffy Béla, Marffy Emil, Politzer Géza, Prinke Sándor, Somssich

végre is az a fontos . . . s maholnap már ezt is alig fedezhetjük.

Igy busulgattunk, tárgyalgattunk a dolog föl . . . de hát kevés reménnyel.

Egyik este rendes tanyánkon, a „Polgári Olvasókör“-ben, a mely a Nöthig-pék (mindenki csak így hívta, holott városi úrnoki hivatalt viselt) házában volt — épp erről a kérdésről tőp enkedtünk s tanakodtunk ketten a Szébenyi Lajossal. — elég borult hangulatban, — a midőn egyszerre csak hozzánk lép a „Mári neni“ Nöthig Károly derék felesége és aztán egyhujában elmondja, hogy:

— Soh'se busuljanak az urak, az a zászló meglesz. Selyemből s akár arannyal, akár ezusttel himezve, ahogy az urak elhatározzák. Nem lesz külön az a másik sem! Nem fogunk restelkedni, hogy koldusok vagyunk! Megcsinaljuk mi, az aszszonyok! Holnap itt lesz a selyem, — megvartják, kihimezik a lányok, az urak csak azt mondják meg, hogy mit himezzenek rája! . . .

Következő nap már nagy felfordulás volt az „Olvasó Körben“.

Szép, üde fiatal lányok raja szállta meg az egész terepet. Az asztalokon oltók,

száztötű bő gatyájában, zöldszalagos-árválányhajas pörge kalapjában ült lóra ingyen s különben festett, mint az „ifjurakból“ összetakolt, — lovon tán soha nem ült czifra bandérium.

A kaposvári csupa iparosokból álló pártbizottság jól fegyverezett kortes-csapata pedig gondoskodott arról, hogy kirándulásainkkor elég fogat és kíséret álljon rendelkezésünkre s a falu népe ugyancsak megelégedve, ujjongva, éljenzve tekinthetett a hosszú kocsisorra . . . élén a Szalay Károly négyes fogatával, amelynek egyik lován éles hangu csengő csilingeit bele a lelkes zsbongásba . . . A néphumor csakhamar meg is találta erre a csengetyűre a jelszót: „ez a jobbpárt lelekarangja“ . . .

Hanem hát az a fényes, aranyos, nemzeti színű selyem zászló, a „jobbpárt zászlója“ és az avval való hivalkodás, az bántotta népünket.

— Már csak nem kellene engedni, hogy „azoknak“ külön zászlójuk legyen, mint a „Kossuth Lajos zászlója“ . . .

Itt is ott is, mind sűrűbben nyilvánult meg ez a hangulat s végre is komolyan kellett a dolog felett gondolkoznunk . . .

Igen ám, de hát ez ismét pénzbe kerül, pártkasszánk nincs, a mozgalom költségeit mind magunkból kell fedeznünk s

Andor, Somssich Béla gróf, Svastics Aladár, Tallán Gyula, dr. Vámos Károly. A bizottság majdnem 2 óra hosszáig tárgyalt a mégszabta a szabályrendelet elkészítésénél követendő irányelveket.

— **Másloznak a katonák.** A 19. honvéd gyalogezred Kaposváron állomásozó zászlóaljai ma reggel ezredösszpontosításra Dombóvárra indultak. Az utat a katonák gyalog teszik meg. Dombóváron egyesülnek a Pécsről ugyancsak gyalog, Mattyasovszky Máttyás ezredes vezetésével megérkező zászlóaljakkal. Az ezredgyakorlatozás három hétig fog tartani s ennek végeztével tartják meg a harcserű lövést Szakcs, Kocsola Edelény-pusztá és a jölvi-malom között, majd július 30-án újra bevonulnak Kaposvárra, illetve Pécsre.

— **Országos jubileumi zárandoklat** Lourdesbe augusztus hó 8-án indul Nagyboldogasszony ünnepére dr. Városv Gyula kalocsai érsek ur önmagméltsága védnöksége alatt. A zárandoklat lelkivezetését egy több tagból álló papirendezőbizottság látja el. Utirány: Budapest, Wien, Salzburg, Innsbruck, Mária-Einsiedeln, Genf, Lyon, Parray, le-Monial, Cette, Lourdes, Lyon, Bern, Innsbruck, Wien, Budapest. Árak: I. oszt. 460 kor., II. oszt. 320 kor., III. oszt. 210 kor., Programmal és felvilágosítással szívesen szolgál Fehér Ferencz pleb. Ebec, Esztergom m. Domonkos István, Nyul, Győr m. Benyács István Csacza, Trencsén m. Hegedüs Lénárd, pleb. Bajmok, Bács m.

— **Rózsa János** vegyészeti ruhatisztító üzlete rohamosan fejlődött és nőt nagygyává, hogy ma már Kaposvárnak egyik legnagyobb és legkeresettebb üzlete. A gyárban szünet nélkül folyik a munka; az üzlethelyiség a Fő-utca egyik legszebb pontján telve megrende- lők és szállítókkal! Ma már nem csak Somogy s a szomszéd megyék, Slavónia, de Erdély, sőt Lengyelországból is felkeresik. A fővárosba nagy szállítások mennek. Észéken egy fiók-intézete van ma már a gyárnak szinte virágzó állapot- ban, nagy keresettséggel. A tisztító gép ki- fogástalanul dolgozik. A mocsos, egészségtelen toll helyett kapsz néhány óra alatt hófehéret, tisztát. A közegészségnek egyik legnagyobb vívmánya. Márffy, Dóri és számtalan családtól nagy toll-szállítmányok érkeztek időnként. Len- gyeltől a Berzsényi és Ritzinger családok- tól kocikkal hozták az ágyruhát és este már hazavitték tisztán, fehéren, a legszebb elismerő levelekkel jutalmazva. A legdrágább csipkék nehéz és könnyű szövetei, asztalmétfiek, pok- róczok kerülnek ki a gyárból. — Most pedig nyár keltén oly óriási a megrendelés, hogy a gépek folyvást zakatoznak, gőzölnék. Az ördön-

gős masina úgy dobálja, fujja magából a toll- lat, pelyhet, mint mikor a vihar ragadja hó- pelyhet. Érdemes már ez maga a megtekintésre. A gyár pedig maga büszkesége nemcsak So- mogyvármegye, de a Dunántulnak szintén. És mindezt egy világjárt, nagy szorgalommal bíró ember teremtette néhány év alatt, Rózsa János.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A zugbankárok.

A baj, melyről szólni akarok nem közönséges. Nem Ragályos betegségek el- len a lassan-lassan erősülő tudományos tapasztalat megóvhat bennünket, nyílt ellen- séget visszaver a férfiak: társadalmunk ama titkos ellensége, a kiről szólni aka- rok, veszélyesebb, mert alattomos és körül- tekintő; erősebb és legyőzhetlenebb, mert polyphoz hasonlóan száz és száz karral láncolja le áldozatát és a szerencsétlen képzeletét és reményét felcsigázva mámorító kéjben tartja, míg lassanként minden csepp vérért ki nem szívja.

A nálunk újabb időkben annyira el- terjedt zugbankárokról szólok, e vipera fajról, mely mások felizgatott vágyaiból táplálkozik, s melynek ingyenélő hada ma már északtól délig és keletől nyugatig be- hálózta az országot bünnös üzelmével és a hirtelen gazdagodás ködképét tárva fel csillogó »értékpapírok« özőnét bocsátja szét, hogy megölje derék népünk munka- kedvét és kicsikarja azt a néhány fillért, melyet önszorgalom vagy atyáinak takarékossága összegyűjtöttek.

A legtöbb embernek hazánkban fo- galma sincs erről az undok fajzatról, míg hálójába nem kerül. Mint a mérges pókok, elrejtett zugokban tartózkodnak ők is és szabályosan fonják ott hálójukat s ebben nincs görce, mely nyílt összeütközésbe jönne a törvény, rendőrség tekintélyével, sőt valami csin és tetszetős van munká- jukon, mint a madaraknak kitért lépen, mert az ilyenekre nézve a mi »felvilágosodott« korunkban rossz idő jár. A rablókat és zsványokat esetleg fel is akasztják és a zugbankár tudja, vagy legalább borzadva sejtji, hogy ez rossz dolog. De miért is tenne ő ilyesmit? A tudatlan rabló, ki talán azért, hogy éhező gyermekének egy falat kenyéret szerezzen, büntetetre vetemedik, csakhamar rajtaveszt mesterségének gya- korlásában és alig pár száz koronát sze- rezhet sokkal nagyobb fáradtsággal, míg a

„bankár ur“, az arany láncokban bővel- kedő és jól táplált férfi, ki előtt még exczellenciás urak is tisztelettel emelnek kalapot, ugyanannyi idő alatt tisztán ra- vaszsággal és munka, veszély nélkül hiszé- keny emberektől sok ezreket seper be. Min- denki tudja és legalább egy két példából tapasztalja, hogy a tőzsde-üzlettel mily óriási vagyonra lehet szert tenni, nem ritka eset, hogy valaki sorsjegy után gazdaggá lesz; de a sok ember közül, ki ezt látja és sóvárogva tapasztalja, vajmi kevés az, ki e tőzsde- és szerencsejátékok módját megértene és okosan használná fel. Az ilyeneket hálózza be a zugbankár, felkölti reményét, kiolthatlan vágya: ébreszt ben- nök a csillogó milliomok után és magával ragadva a szerencsétleneket, csaknem esz- méletlen állapotban viszi — az anyagi és erkölcsi sülyedés és az öngyilkosság útjára.

Ily rettenetes alakja társadalmunknak a zugbankár. A Hugó Victor polypjához lehet csak hasonlítani. De még ennél ször- nyetebbebb, mert hiszen ember, kiről felte- hetnők, hogy érezni tud. Az ily embernek azonban az érzelem csak arra való, hogy játszék vele; az ily lény mindent csak la- tol és latol, s aki hálójába került, az csak egy tárgy előtte játszik vele, mint macska az egérrel, de a játék, a milliomok után vágyódó lélekkel, nem a kedély, hanem a kiszámított ravaszság játéka.

A törvényhozás szava a ragadozókkal szemben nem elég. A sajtó és a társadalom közreműködése is szükséges. Egy-két fel- szólalás, néhány megbélyegzés nem elég ugyan a baj gyökeres orvosolására, de nem is felesleges. Ha elég erős és határozott a közvélemény kárhoziatása, bizonytal lesz- nek egyesek, kik e szegyénteljes üzletől féltékenységgel vikszavonulnak, de ha nem lennének is, okul népünk és óvatosabb lesz az ily üzletek megkötésében. A nyilvános- ság mindenkor ellensége a nem tisztességes pénzszerzési eszközöknek és egyeé köny- nyelműsége hajlandó egyének hatásos ne- velő eszköze. Szóvaljon fel azért a sajtó egyhangulag és férfiasan az értékpapírok és sorsjegyek ilyenmü elárúsítása ellen és a társadalmi célok előmozdítására alakult egyletek tegeák önmaguk köteleességévé, hogy a fontos ügyet megbeszéljék és an- nak orvosszereiről gondoskodjanak.

Felelős szerkesztő és lapfőmunkács: Dr. Rusa Ernő.

Dr. Rusa Ernő.

előnyomatossá quirlandokra alkalmas nagy papirlapok, — himző, varró eszközök, a centiméteres mérő-szalag, szalagok, roj- tok, selyem; amott két varrógép és két hatalmas ráma, a melyre majd a himzése- ket kell kifeszíteni.

Majd a »Mari néni« parancsára meg- kezdődik a szorgalmas, lázas munka — közben egy kis tereferes, vidám kacagás... de alkalmatlankodó széptevők simpliciter ki lesznek utasítva; mert »itt most a párt zászlaja« készül s ezt a munkát nem sza- bad haszontalan fecsegéssel zavarni.

Csak egy férfinak szabad a munka- teremben időzni; ez apósom, mint Roboz Pista később a fellei »Ördöghinta« című cikkében aposztrofálta — a párt dekora- tőrje, a kire t. i. a pártbizottság ráfogta, hogy legjobban tud rajzolni és betűket pingálni, hát neki muszáj a zászló előraj- zait, felírásait megcsinálni, hogy a lányok dolgczni tudjanak.

Este jönnek a »Mari néni« munka- társai, az asszonyok: Zuzmánné, Haidek- kerné, Lepositsné, Suryné, Polányiné, Gundy Gyuláné, Légárné, Németh Jánosné, Preisz- nerné, Magyaráné, Donnerne, Rechnitzné, Szunterne stb. stb.

Ezek a gyűjtést végezték.

Most beszámolnak, aztán öntik az

asztalra a bankót, ezüstöt és rezet. S mi- kor összeszámolják a sok pénzt, Nöthigné azt mondja:

— Elég! Az egész költséget kifizet- hetjük; míg egy szép szalagra és tarsolyra is marad. Isten áldjon meg benneteket asz- szonyok!

Igy csinálták meg a Kossuth zászló- jat, a kaposvári függetlenségi párt zászlóját — a derék kaposvári lányok és asszonyok, a saját megtakarított pénzükből, a saját kezük munkájából, honleányi lelkesedé- sükből...

A márcziusi napokban aztán büszkén lengett ez a lobogó Preiszner Károly zászló- vivőnk kezében, a választásra felvonult ezernyi tömeg élén.

S a mint ez az óriási tömeg — vá- lasztók, asszonyok, lányok egybe olvadva — ez a zöld tollas, zöld szalagos, zöld szoknyás emberáradat a Krona-utczából kibontakozva, mint egy végtelen zöld erdő közeledik, a melynek közepéből karcsu alpesi fenyőként emelkedik magasra a mi zászlónk: a vármegye házában székelő ellentábor vezérkara csüggedten, sejtelmes felelemmel nézi azt a hatalmas embertöme- get, a felkelő tavaszi nap első sugaraitól

glóriafényben ragyogó selyem zászlót... s önkéntelenül sugják:

— Elvesztünk... Ez a »próféta zászlója«...

És úgy lőn.

Reggel nyolcz óraker megkezdődött a választás. Minő leikes, legendaszerű vá- lasztás volt ez!

Hiabavaló volt minden huza-vona, taktika, kísérletezés. Népünk rendületlenül kitartott, türe az éhséget, szomjat, a tava- szai éjszaka fagyát... Végre is reggel hét óraker, harminczhat órai küzdelem után ki kellett hirdetni az eredményt:

— Kossuth Lajos zászlója győzött...

S azóta a zászló, mint párnuk taliz- mánya diadalról, diadalra halad... tábora kétszeresre, háromszorosra nőtt...

Előre hát! előre diadalmas lobogó jeligéd alatt: a haza teljes függetlenségé- nek kivívásáig...

Előre báran... lelkes asszonyaink alig várják, hogy a győzelem koszoruját is ők fonhassák ormodra...

Ennek történetét legközelebb sajtó alá rendezendő: »Somogyvármegye az alkotmányos küzdelemben« című munkában írom meg

Hónig József divatáruháza

Kaposvár, Korona-utca 10

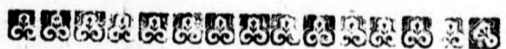
Különlegességek saját készítményű
valódi

angol zephir ingekből,
női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

Kész női teherneműk,
vászon- és sifon-raktár.

Fürdőruhák nagy választékban.

!! A magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 4°-as eszmény és a magyar nemzeti
törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen
szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. HACSÁK GÉZA.

Naponként 125,000 példány!

Egyes szám: 2 krajczár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . 16 K || Negyedévre 4 — K
Félévre . . 8 K || Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élcslap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Meséren olcsó!

→→→ Egy szám: 5 krajczár. ←←←

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6 K || Negyedévre 1.50 K
Félévre . . 3 K || Egy hónapra .50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VII., Rökk Szilárd-utca 9.

Nagy mel'ekkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vi-
dégi ügynököknek, kik részvé-
nyeknek részletfizetésre való el-
adásával kívánnak foglalkozni.

Általános

Bank Részvénytársaság

BUDAPEST,

Erzsébet-körut 30. szám.

PÉNZKÖLCSÖN!

20.000,000 korona áll rendelkezésére
1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró
köztisztviselőknek, katonatiszteknek és
nyugdíjasoknak csak kötelezvényre. —
Váltó nem kell! — Megkeresésnél köz-
lendő: életkor, törzsfizetés és szol-
gálati idő.

Jelzálogkölesön:

földekre és jó helyen fekvő, értékes
bérházakra, 4 százalékos 10-60 évig
terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag.
Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölcsönszerző Vállalat
BUDAPEST,

VI. ker., Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101-28.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt
külföldről beszerzett

óriás viragu Rem-szegfűket és nyakba nemesített Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben min-
denféle csokrok, koszorúk mélyen lezállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett
cserepekben nyil rózsákat, szegfűket, jáczintokat stb. a legol-
csóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel
szolgálók.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsá- és szegfűtelepe
B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut, 12. szám. (Piacz-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe aján-
lani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugy-
szintén bőrönd, vadászati és bőr-díszmü árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek

SZÉKELY ÁRMIN FIAI
polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, felöltőket, minden fegyvernembeli egyenruhákat.

Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fiu-ruhákat, bundaskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

Tűzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös fizetési feltételekkel.

Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból.

BIRO ADOLF

SINGER ES TÁRSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete
KAPOSVÁR, Főutca 25,

a Somogy megyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kaposvárott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizomány

üzletemben SINGER-téle és egyéb gyártmányú különbözőféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és kerékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sportcikkeket nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Dus választéku raktáram szives megtekintését kérve, azon reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelni szerencsés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf

Kaposvár, főutca 25.

Somogyvármegye legnagyobb
női kalap és divatáruháza

FEKETE LAJOS

Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített és diszitetlen női és gyermek szalma, csipke és utazó kalapokban.

A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kavé és tea behozatali raktár.

Tulajdonos Rácz József,

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piacztér.

Kavé

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Olcsó árak.

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztégla gyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy újonnan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, parkány-, szín-, járda- és ékteglát, szárazan préseit keramitot és magesöveket állítanak elő,

mely felsorolt anyagokat úgy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mézész-fehér, Karbaet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi árszerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
Gyöngyös, (Hevesm.)

Hirdetéseket

legolcsóbb árban felvesz
a kiadóhivatal.

Mit igyunk ?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

hoey egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta** bizonyosodott, hogy még **ragályos betegségektől** is mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, a kik közat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olesőbb; hogy az **Ágnes-forrás** vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokbnn lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen** kapható. **Forráskezelőség.** kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

„AZ UJSÁG”

politikai napilap.

Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN. — Társszerkesztő: AGAI BÉLA.

Főmunkatársak: Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kobor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 kor. 40 fill. negyedévre 7 kor. félévre 14 kor. egész évre 28 kor.

„AZ UJSÁG” a DIVAT SZALON-nal együttesen előfizetve negyedévre 9 kor.

Czim: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, Rákócziut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York Palota, Erzsébet körút 9, menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésret

Az olvasóterem reggl 8-tól este 8-ig van nyitva.

Nyomatott Kéthelyi Miksa könyvnyomdájában Kaposvárott.

Nyomdai munkákat

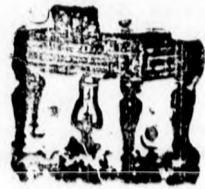
jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa
könyvnyomdája
Kaposvár.

Cimbalmot

ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzéket nem hozatott Budapestről Király-utca 57.

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő intézete.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.